

ת"פ (ירושלים) 50559-12-22 - מדינת ישראל נ' יהושע דדון

ת"פ (ירושלים) 50559-12-22 - מדינת ישראל נ' יהושע דדון מחוזי ירושלים

ת"פ (ירושלים) 50559-12-22

מדינת ישראל

נגד

יהושע דדון

בית המשפט המחוזי בירושלים

[15.09.2024]

כבוד השופט אברהם רובין

גזר דין

1. העבירה בה הורשע הנאשם

על יסוד הודאת הנאשם בכתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, הוא הורשע בביצוע עבירה של הצתה - עבירה לפי סעיף 448(א) סיפא לחוק העונשין, תשל"ז - 1977. יצוין, כי במסגרת הסדר הטיעון התחייבה המאשימה שלא לטעון לעונש העולה על 32 חודשי מאסר בפועל בתוספת פיצוי למתלונן בסכום של 100,000 ₪. את הפיצוי כבר שילם הנאשם.

2. על פי האמור בכתב האישום המתוקן, בשכונת גאולה בירושלים היה בבעלותו של י.ד. (להלן - "המתלונן"), בית עסק לממכר מכשירי טלפון סלולריים ואביזרים נלווים. העסק היה ממוקם במבנה בשדרת עסקים בקומה הקרקע, ובקומה העליונה שלו הייתה גלריה ששמשה לאחסון ציוד. בצמוד לגלריה, מצדדיה, נמצאים בתי מגורים. עובר לאירוע המתואר בכתב האישום פנו למתלונן גורמים ודרשו ממנו לקבל "תעודת כשרות" לעסק, שהותנתה בהסכמה להגבלות שיחולו על הפעלת העסק וביצוע התאמות כשרות לטלפונים הסלולריים שנמכרו בו. משלא הגיעו המתלונן ואותם גורמים להסכמות הוחלט שלא להעניק לו את תעודת הכשרות. בהמשך לאמור, במספר מועדים שאינם ידועים למאשימה התקיימו מספר הפגנות מול בית העסק.

ביום 2.10.22, בשעה 03:13 לערך, הגיעו הנאשם ואדם אחר, שזהותו איננה ידועה למאשימה, לרחוב עמוס בירושלים, ונכנסו לשטיבלעך זיכרון משה (אגד בתי כנסת קטנים הפעילים ברוב שעות היממה). במהלך שהותו במקום פנו אל הנאשם 3 אנשים, שזהותם איננה ידועה למאשימה (להלן - "האחרים"), בהצעה להצית חנות בה נמכרים מכשירי סלולר לא כשרים. הנאשם הסכים להצעה מטעמים אידיאולוגיים, על מנת להרתיע בנושא הכשרות. בהמשך לכך, חולקו התפקידים בין חברי הקבוצה.

בהמשך אותו הלילה, בשעה 04:03 לערך, הלכו הנאשם והאחרים (להלן - "החבורה"), לכיוון בית העסק. שלושה מבני החבורה עטו טליתות על פניהם, ואחד מבני החבורה נשא עמו שקית שבתוכה מיכל בנזין. כאשר הגיעה החבורה לבית העסק הוציא אחד מהאחרים לום והחל לפרוץ את מנעול העסק. אחר נוסף שבר את שמשות הכניסה לבית העסק באמצעות פטיש. לאחר שאלו פרצו את בית העסק נכנס לתוכו אחר נוסף ושפך בתוכו את הבנזין. או אז, הדליק הנאשם חפץ קטן שהיה בידו, השליך אותו לתוך בית העסק והתרחק מהמקום. לאחר מספר שניות שב הנאשם לבית העסק, הדליק שוב חפץ קטן והשליך אותו לתוך בית העסק. כתוצאה מהאמור נגרמה דליקה בבית העסק, אשר בערה עד שהגיעו למקום כוחות ההצלה וכיבו אותה. עקב מעשי הנאשם ושותפיו הוצת העסק כליל, לרבות תכולתו שכללה: מכשירי סלולר, אביזרים למכשירי סלולר, מטענים, אוזניות, רמקולים, בידוריות, ריהוט ועוד. כן נגרם נזק לקומת הגלריה. אומדן הנזק לא נופל מ-200,000 ₪. כמו כן, כתוצאה מהדליקה ניזוקו מחום האש גם כספומט נייד ומכונית טויוטה שהיו סמוך לבית העסק.

לאחר האירוע האמור, במועד שאיננו ידוע למאשימה, נסע הנאשם לאזור מרון, ולא התייצב לחקירה במשטרה, למרות שידע כי הוא דרוש לחקירה.

כאמור, בגין כל אלו הורשע הנאשם בעבירה של הצתה.

3. תסקיר שירות המבחן

ביום 3.7.24 הוגש תסקיר מאת שירות המבחן לעניין העונש.

הנאשם יליד 29.7.88, בן 34 בעת ביצוע העבירה, נשוי ואב ל-7 ילדים שהגדול ביניהם בן 12.

הנאשם נעצר ביום 12.12.24 והוא היה נתון במעצר ממש עד שמקץ כ-7 חודשים, ביום 19.7.23, הורה בית המשפט על מעצרו בפיקוח אלקטרוני. הנאשם היה נתון במעצר בפיקוח אלקטרוני כשנה, עד ליום 9.7.24.

טרם מעצרו עבד הנאשם בעבודות ניקיון ולמד בכולל. רעייתו של הנאשם לא עבדה מחוץ לבית, אלא טפלה בילדי בני הזוג. הנאשם ומשפחתו מנהלים אורח חיים חרדי אדוק, וכיום הם מתקיימת מקצבאות ביטוח לאומי, מתמיכה משפחתית ומתרומות. מצבה הכלכלי של המשפחה בכי רע.

הנאשם גדל במשפחה חילונית וסיים 12 שנות לימוד ללא בגרות. בגיל 16 לערך החל הנאשם להתקרב לדת. חרף ההתקרבות לדת, וחרף עימותים שהיו בין הנאשם להוריו בהקשר זה, נשמר הקשר בין הנאשם לבין הוריו. על רקע התקרבותו לדת סירב הנאשם להתגייס, ובסופו של דבר הוא הופטר משירות בטחון.

בשיחתו עם שירות המבחן הכחיש הנאשם כי הוא משתייך ל"זרם" חרדי כלשהו. יוער כי הכחשה זו לא עולה בקנה אחד עם עדותו של הרב רוטמן, שנשמעה במסגרת הטיעונים לעונש, ממנה השתמע בבירור כי הנאשם שייך לקהילת הפרושים ואף פעיל בה (עמ' 20 ש' 14 ואילך). כמובן שאין בהשתייכות זו פגם כלשהו, אך העובדה שהנאשם ניסה להסתירה מטילה צל על אמינותו.

לנאשם שתי הרשעות קודמות, שפרטיהן יובאו בהמשך.

הנאשם הודה בפרטי כתב האישום. לדבריו כאשר הוא הגיע לשטיבלעך הוא לא תכנן מראש לבצע עבירה, אלא ששם הוא פגש מכרים מהפגנות בהן הוא השתתף בעבר, ואלו דחקו בו לבצע את העבירה. לדבריו הנאשם הוא נכנע למכשם הלחצים שהופעל עליו.

בהתייחס לעבירה עצמה ציין הנאשם, כי הוא פעל באופן שגוי, ולדבריו כבר בעת ביצוע העבירה הוא הזדעזע ממעשיו. לדברי הנאשם בעת ביצוע העבירה הוא לא נתן דעתו להשלכות מעשהו, הן מבחינת הנזק הפוטנציאלי לסביבה, הן מבחינה משפטית. הנאשם הביע צער על הנזק שגרם למתלונן וטען כי הגם שהוא מתנגד בכל תוקף להפצת טלפונים חכמים בקהילה החרדית הוא סבור שהדרך להתנגד לכך היא על ידי הפגנות. הנאשם ציין בפני שירות המבחן כי הוא מאמין בקיום אורח חיים חרדי ללא פשרות וחושש לקיומו של העולם החרדי, ולכן הוא נהג להשתתף באופן תדיר בהפגנות סביב נושאים אידיאולוגיים החשובים לו. עם זאת, שירות המבחן התרשם כי הנאשם נרתע מהתייחסות מעמיקה להיבטים אידיאולוגיים.

הנאשם ביקש שתניתן לו הזדמנות להתנצל לפני המתלונן. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם כי במסגרת גזר הדין הוא יחויב לשלם למתלונן פיצוי בסך של 100,000 ₪, אותו בהסכמת הצדדים הוא הפקיד בבית המשפט עוד לפני שמיעת הטיעונים לעונש.

במסגרת תקופת מעצרו בפיקוח אלקטרוני שולב הנאשם, בחודש ינואר 2024, בקבוצת מעצרים. בתחילה נהג הנאשם לאחר למפגשי הקבוצה, אולם לאחר שהוצב לו גבול ברור בעניין זה הוא שיתף פעולה באופן פעיל עם מפגשי הקבוצה, במהלכם הוא העמיק את התייחסותו לעבירה. הנאשם הביע תובנות לגבי הימנעות מביצוע עבירות בעתיד, והרושם הוא כי יש מצד הנאשם הכרה ראשונית בדפוסיו.

סיכומם של דברים, שירות המבחן התרשם כי הנאשם מבטא תפיסות נוקשות ושמרניות בכל הקשור לדת, הוא מבטא פקפוק במוסדות המדינה וגבולות החוק, והוא מבטא אקטיביות בכל הקשור למאבק למען אורחות חיים. שירות המבחן התרשם כי בלהט אמונתו עלול הנאשם לנהוג באופן חוצה גבול. כן התרשם שירות המבחן מרצונו של הנאשם כחוזר בתשובה להרשים את סביבתו בהתנהגותו חסרת הפשרות ובמאבקי, להוכיח את עצמו, ולרצות את סביבתו, עד כדי התנהגות חוצה גבולות ותוקפנית, דבר שבה לידי ביטוי גם בעברו הפלילי. בצד זאת, שירות המבחן התרשם כי הנאשם אדם בעל כישורים, ששהייתו במעצר ולאחר מכן במעצר בפיקוח אלקטרוני טלטלו אותו. הנאשם הביע חרטה על מעשיו ורצון להתנצל לפני המתלונן. בנוסף, שירות המבחן התרשם כי אמונתו הבלתי מסויגת של הנאשם באקטיביזם נסדקה לנוכח תחושתו שהוא נבגד ונגטש בידי אלו ששכנעו אותו לבצע את העבירה. לנוכח האמור העריך שירות המבחן כבינוני - גבוה את הסיכון של הישנות התנהגות אלימה מצדו של הנאשם, אם כי לדברי שירות המבחן שילובו של הנאשם בטיפול ארוך טווח עשוי להפחית את רמת הסיכון. שירות המבחן העריך כי כרגע הטיפול בנאשם מצוי בראשיתו.

שירות המבחן המליץ בתסקיר כי שמיעת הטיעונים לעונש בעניינו של הנאשם תידחה למשך 4 חודשים, במהלכם תיבחן האפשרות לשלבו בהליך גפ"ן (גישור פוגע - נפגע עבירה), וכן יימשך הטיפול בו.

4. ראיות וטענות המאשימה לעונש

במסגרת ראיותיה לעונש הגישה המאשימה את גיליון ההרשעות הקודמות של הנאשם, הכולל שתי הרשעות - ביום 15.1.24 הורשע הנאשם בבית משפט השלום בקרית גת בביצוע עבירה של היזק לרכוש במזיד ונגזר עליו עונש של 2 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך של 300 ₪; ביום 10.3.16 נגזר על הנאשם עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, זאת לאחר שהוא הורשע בביצוע עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה.

כמו כן הגישה המאשימה במסגרת ראיותיה לעונש את דו"ח חקירת הדליקה מטעם שירותי הכבאות, אליו צורפו תמונות הממחישות את היקף השריפה ונזקיה (תע/2), וכן דו"ח מז"פ שגם במסגרתו נכללו תמונות הממחישות את הנזק שנגרם עקב השריפה, וכן את מיקומו של בית העסק בלב שכונת מגורים צפופה. מהתמונות שצורפו ניתן להתרשם כי בית העסק נשרף כליל.

כן העידה המאשימה את י.ד. - נפגע העבירה. י.ד. העיד כי עובר לשריפה הוא הפעיל את חנותו במשך 4 שנים, וכי לאחר השריפה הוא סגר את החנות כיוון שמבחינתו הפעלתה איננה כלכלית. לדברי נפגע העבירה, השריפה כילתה בחנותו: "המון סחורה של טלפונים אביזרים, כסף בכספת, כל הויטריות, ומזגנים, הדלפק, הגלריה, המעבדה" (עמ' 19 ש' 17-18). לדבריו היקף הנזק הוערך על ידי שמאי בסכום של כמעט 600,000 ₪, אלא שהוא היה מבוטח בסכום של 200,000 ₪ בלבד, אותו הוא קיבל מחברת הביטוח. נפגע העבירה ציין כי בשל האירוע הוא נתון היום בחובות. חרף האמור ציין נפגע העבירה כי הוא סולח לנאשם ומאמין שהוא לא יעשה שוב מעשה שכזה.

5. במסגרת טענותיו לעונש הדגיש ב"כ המאשימה את חומרתה הרבה של עבירת ההצתה בכלל, ואת חומרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה הקונקרטית בפרט, בכלל זה התכנון המוקדם, הביצוע בחבורה, הנזק הפוטנציאלי שעלול היה להיגרם כתוצאה מהצתת אש באזור מגורים, והנזק הכבד שנגרם בפועל כתוצאה מההצתה. על רקע האמור, ועל רקע מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות הצתה, טען ב"כ המאשימה כי ראוי להעמיד את מתחם העונש ההולם על עונש של 30 עד 60 חודשי מאסר בפועל. בהמשך לאמור טען ב"כ המאשימה, כי לנוכח הודאתו של הנאשם יש למקם את עונשו בשליש התחתון של המתחם, אך לא בתחתית ממש, זאת לנוכח עברו הפלילי שכולל עבירות שאף הן בוצעו ממניעים אידיאולוגיים.

6. ראיות וטענות הנאשם לעונש

במסגרת ראיות הנאשם לעונש הגיש בא כוחו מכתב מאת רעיית הנאשם (נע/1), המתאר את הקשיים שהיו מנת חלקה ומנת חלקם של ילדיה מאז נעצר הנאשם לראשונה. רעיית הנאשם מתארת במכתב כיצד ילדה את ביתם של בני הזוג ימים ספורים לאחר מעצרו של הנאשם, וכיצד היא התמודדה לבדה עם קשיים רפואיים מהם היא סבלה לאחר הלידה. רעיית הנאשם מתארת כיצד היא נאלצה לשאת לבדה בעול הטיפול בבית וילדים גם לאחר שהנאשם שוחרר למעצר בית מלא. לדברי רעיית הנאשם היא זו שבפועל פקחה על הנאשם רוב הזמן וכתוצאה מכך גם היא וילדיה שהו הלכה למעשה במעצר בית יחד אתו. רעיית הנאשם גם מדגישה במכתבה עד כמה היא כועסת על הסתבכותו של הנאשם עם החוק.

ב"כ הנאשם הגיש מכתב מאת מרדכי יודלביץ' - חבר ועד עמותת "קופה של צדקה - קנה בושם בית שמש" - (נע/3), בו נכתב כי הנאשם מוכר לו כאדם שעוזר לזולת ועוזר לפעילות העמותה.

ב"כ הנאשם הגיש מכתב מאת "קופה של צדקה - גבעת ירושלים", בו נכתב כי הנאשם התנדב בעבר פעמים רבות בחלוקת סלי מזון לנזקקים. על פי האמור במכתב הנאשם היה מהמתנדבים הבולטים של העמותה בתקופת הקורונה הקשה.

ב"כ הנאשם הגיש שטר חוב על סך 60,000 ₪ שעשה הנאשם לטובת גמ"ח "קרן אחים" (נע/4), ומסמך נוסף מאת גמ"ח "מיטב" (נע/5), המלמדים על הלוואות בסכומים של 60,000 ₪ ו- 50,000 ₪ שנטל הנאשם מגמ"ח אלו. כן הוגש אישור מאת פלוני (נע/6), המעיד כי אותו אדם העמיד לנאשם הלוואה בסכום של 40,000 ₪. לטובת הנאשם העיד הרב יעקב רוטמן, רב קהילת הפרושים בבית שמש. לדברי הרב רוטמן הנאשם אדם צנוע ורגוע, שאיננו יכול לפגוע בזבוב, כלשונו. לדבריו, במסגרת הקהילה הנאשם עסק בעשיית חסד, זאת ברוגע ובסבר פנים יפות. הרב רוטמן גם תיאר את הקשיים הניכרים עמם התמודדה משפחת הנאשם, וילדיו הקטנים, בעת מעצרו ולאחר מכן בשעה שהוא היה נתון במעצר בית. הרב רוטמן תיאר בעדותו שיחות שהיו לו עם הנאשם במסגרתן הוא הביע חרטה על מעשיו. לדבריו הנאשם מבקש לפתוח דף חדש בחייו.

7. במסגרת טיעונו לעונש הדגיש ב"כ הנאשם בעיקר את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה - הודאת הנאשם; מצוקתה של משפחתו עד כה והמצוקה הצפויה לה ככל שייגזר על הנאשם עונש של מאסר; תשלום הפיצוי על ידי הנאשם; הטיפול בו החל הנאשם במסגרת שירות המבחן; חרטתו של הנאשם ורצונו להתנצל אישית בפני נפגע העבירה; תקופת מעצרו של הנאשם במשך 7 חודשים והתקופה הארוכה בה היה נתון הנאשם במעצר בפיקוח אלקטרוני. לנוכח האמור טען ב"כ הנאשם, כי יש להעמיד את מתחם העונש ההולם על שנה עד שנתיים וחצי של מאסר בפועל, וכי ראוי לחרוג מהמתחם לקולה ולגזור עליו עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות. 8. דברי הנאשם

בתום שמיעת הטיעונים לעונש מסר הנאשם את דבריו. הנאשם סיפר כיצד השפיע מעשהו על יחסיו עם רעייתו, שכעסה עליו מאוד בשל הסתבכותו עם החוק לא בפעם הראשונה. לדבריו, רעייתו הבהירה לו כי אם יסתבך שוב לא תמחל לו. הנאשם הדגיש עד כמה מסייע לו הטיפול הקבוצתי בו הוא שולב. הנאשם הדגיש בדבריו עד כמה הפעם, כאשר משפחתו מונה כבר 7 ילדים, מרתיע אותו ההליך הפלילי.

דיון והכרעה

9. מתחם העונש ההולם - הערך המוגן ומידת הפגיעה בו

הערכים המוגנים על ידי עבירת ההצתה עניינם ההגנה על שלום גופו וחיייו של אדם והשמירה על קניינו. מעבר לכך מבקשת עבירת ההצתה להגן גם על "בטחון הציבור והסדר הציבורי" (ע"פ 4743/22 מדינת ישראל נ' פלוני, בפסקה 14 (17.8.22) (להלן - "עניין פלוני")). ברמה המושגית המבצע עבירת הצתה פוגע קשות בערכים המוגנים, ולראייה העונש החמור שקבוע בצידה של העבירה - 20 שנות מאסר. אדגיש בהקשר זה, כי הנאשם הורשע בעבירה לפי סעיף 448(א) סיפא לחוק, שעונשה חמור מעבירת הצתה לפי הרישא של אותו סעיף. נסיבות ביצוע העבירה במקרה הקונקרטי חמורות אף הן, כפי שיתואר בהמשך.

10. מתחם העונש ההולם - מדיניות הענישה הנהוגה

בע"פ 8557/22 יעקב ביבס נ' מדינת ישראל (24.8.23) נפסק כי:

"... הענישה הנלווית לעבירת ההצתה אינה אחידה ונעה על סקאלה רחבה, כתלות בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה. כך בין היתר, יש להבחין בין הצתה של נכס בנסיבות שאין חשש כי ההצתה תתפשט לרכוש אחר, לבין הצתה בה קיים חשש ממשי כי השריפה תתפשט תוך פגיעה אפשרית בגוף ובנפש. גם תוצאות השריפה ונזקיה יילקחו בחשבון בעת קביעת העונש; וכן ערך הרכוש שהוצת ומספר האנשים שעמדו תחת סיכון של פגיעה..." (שם, בפסקה 21 לפסק הדין).

עם זאת, כעיקרון גישה העונשית של הפסיקה לעבירת ההצתה מחמירה. בפסיקה נקבע כי חומרתה של עבירת ההצתה "מחייבת בדרך כלל השתת עונש מוחשי לריצוי מאחורי סורג ובריח" (ע"פ 7045/12 אלטנאי נ' מדינת ישראל (13.3.13)), וכן נקבע כי בשנים האחרונות ניכרת מגמה של החמרה בענישה בנוגע לעבירות הצתה (ע"פ 8125/15 פרוקופנקו נ' מדינת ישראל (19.4.16)). לעבירת ההצתה נודעת חומרה גם במקרים בהם הנזק שנגרם כתוצאה ממנה הוא נזק רכוש בלבד, זאת משני טעמים:

"ראשית, כאשר מציתים מבנה, גם בשעת לילה מאוחרת, יש לקחת בחשבון הימצאותו של אדם במבנה. שנית, ושמה עיקרו של דבר, יש לקחת בחשבון את הפגיעה בתחושת הביטחון האישי של הציבור הקרוב והרחוק. בשנים האחרונות, ההצתה הפכה לכלי שנועד להטיל אימה ופחד" (עניין פלוני הנ"ל בפסקה 16).

לעבירות הצתה המבוצעות ממניעים אידיאולוגיים נודעת חומרה מיוחדת:

"... ראוי להדגיש את החומרה היתרה שמאפיינת הצתה על רקע אידיאולוגי... אכן, 'בעבירות בעלות רקע אידיאולוגי-לאומני, על בית המשפט להעביר מסר הרתעתי חד משמעי, וכאשר זה המניע לביצוע המעשים 'נדחים שיקולי ענישה אחרים מפני שיקול ההרתעה'" (ע"פ 2460/15 ג'בארין נ' מדינת ישראל, בפסקה 103 (4.5.2016)) (ע"פ 6928/17 מדינת ישראל נ' אסרף, בפסקה 34 (16.8.18); ע"פ 3793/18 פלוני נ' מדינת ישראל (3.5.20)). 11. להמחשת הענישה הנוהגת הפנתה המאשימה למספר פסקי דין, מתוכם אתייחס להלן לאלו של בית המשפט העליון.

עניין פלוני הנ"ל - בפסק דין זה נדון עניינו של נאשם שהורשע בעבירת הצתה ובעבירות נוספות לאחר שיחד עם אחרים הוא הצית אולם תצוגה של מכוניות וגרם לנזק של למעלה ממיליון ₪. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם 27 חודשי מאסר בפועל. ערעורה של המדינה על קולת העונש התקבל, ועונשו של הנאשם הוחמר והועמד על 5 שנות מאסר. בפסק דינו הדגיש בית המשפט העליון את הסכנה הרבה הגלומה בעבירת ההצתה לנוכח העובדה שלא ניתן לשלוט בתוצאותיה:

"מעשה ההצתה יוצר מצב ומקים סיכון שלאדם אין שליטה עליו - אש. רבות נכתב על המסוכנות שטמונה בעבירת ההצתה... האש היא אכזרית. היא חמקמקה. היא עוצמתית. הסכנה הטמונה בה היא רבה, ותוצאותיה אין לשער. האש יכולה להתפשט תוך שניות ודקות. היא יכולה לגרום לנזק אדיר לרכוש. היא יכולה לגרום למוות. האש לא מבדילה בין אדם אחד לאחר, או בין מי שמעורב בסכסוך כלשהו - "היעד" של מבצע העבירה - לבין צד שלישי חסר מזל אשר היה במקום הלא נכון בזמן הלא נכון.... לא בכדי הביטוי "כאש בשדה קוצים" מצא מקומו בשפתנו - באש יש פוטנציאל להרס ולחורבן, והיא מתפשטת במהירות. מי שמבצע את עבירת ההצתה, למעשה לוקח בחשבון שמרגע השלכת הגפרור, הגחל, או הסיגר, משתנה נוסף נכנס לתמונה, עליו אין לו שליטה, ושהנזק הפוטנציאלי ממנו הוא רחב היקף - האש. האש היא מאבות הנזיקין במשפט העברי "תצא אש ומצאה קוצים ונאכל גדיש או הקמה" (שמות כ"ד, ה'). אוי לגפרור שהצית להבה, ולא בכדי אנו מוצאים בפסיקה הנוגעת לעבירת ההצתה ביטויים בנוסח "ראשיתה גפרור ואחריתה עלולה להיות שערי מוות" (עניין עמארה, בפסקה ה(1)); "מעשה הצתה ראשיתו ידועה, ואחריתו מי ישרונה" (ע"פ 6466/18 ראגאבי נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (1.5.2019))."

(עניין פלוני בפסקה 14).

ע"פ 1951/14 מקונן נ' מדינת ישראל (15.2.15) - בפסק דין זה נדון עניינו של נאשם שהורשע בביצוע עבירת הצתה לאחר שעל רקע ויכוח עם המתלונן הוא הצית את חנות התבלינים שלו. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם עונש של 30 חודשי מאסר בפועל. ערעורו של הנאשם על חומרת העונש נדחה, תוך שבית המשפט הדגיש כי: "נוכח חומרתה הרבה של עבירת ההצתה לא ניתן להסתפק בעונש שאינו כולל רכיב משמעותי של מאסר בפועל" (שם, בפסקה 6 לפסק הדין).

ע"פ 4137/00 קדושיאן נ' מדינת ישראל (5.9.00) - בפסק דין זה נדון עניינו של נאשם אשר הצית חנות שנשרפה כליל, ובגין כך הושת עליו עונש של 4 שנות מאסר. ערעורו של הנאשם על חומרת העונש נדחה, על אף שגם הוא נפגע בשריפה.

12. ב"כ הנאשם הפנה לפסקי הדין שלהלן.

ע"פ 7139/13 צקול נ' מדינת ישראל (23.1.14) - בפסק דין זה נדון עניינו של נאשם אשר הורשע על יסוד הודאתו בעבירה של הצתה לאחר שהצית חדר בו הוא גר בבית מגורים. בבית המשפט המחוזי נגזר על הנאשם עונש של 24 חודשי מאסר בפועל. ערעורו של הנאשם על חומרת העונש התקבל ועונשו הופחת והועמד על 18 חודשי מאסר, זאת בין היתר על רקע מצוקה נפשית שגרמה לו לבצע את ההצתה, תוך שבית המשפט הפנה למקרים בהם נגזרו עונשים מקלים יחסית על מי שהורשעו בעבירות ההצתה.

ע"פ 1414/15 מדינת ישראל נ' פדר (15.4.15) - בפסק דין זה נדון עניינו של נאשם שהורשע בביצוע עבירה של הצתה לאחר שהוא הצית חנות וגרם בכך לנזק בהיקף של 100,000 ₪. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם עונש של 12 חודשי מאסר בפועל. ערעורה של המדינה על קולת העונש התקבל ועונשו של הנאשם הוחמר והועמד על 18 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון העיר בפסק דינו כי:

"מעיון בפסיקה עולה כי טווחי הענישה שנקבעו בפועל בעבירות ההצתה לסוגיהן אינם אחידים, הואיל ובמסגרת שיקולי הענישה על בית המשפט לתת דעתו, בין היתר, לתוצאות המעשה, לפוטנציאל הסיכון לחיי אדם ולרכוש הגלום במעשה ההצתה, לתכנון המוקדם ולעברו הפלילי של מבצע העבירה במקרה הקונקרטי.... אולם, נראה כי במהלך השנים האחרונות מסתמנת מגמת החמרה מסוימת ברמת הענישה ובית משפט זה אף הביע דעתו לאחרונה בדבר הצורך בהחמרה שכזו...".

(שם, בפסקה 9 לפסק הדין).

ע"פ 5255/10 רודוניה נ' מדינת ישראל (27.3.11) - בפסק דין זה נדון עניינו של נאשם אשר הורשע בעבירה של הצתה לאחר שהוא הצית דלת כניסה לדירה. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם עונש של 10 חודשי מאסר בפועל. ערעורו של הנאשם על חומרת העונש נדחה.

ע"פ 3511/17 מדינת ישראל נ' אבו ריא (17.9.17) - בפסק דין זה נדון עניינם של שני נאשמים שהורשעו בין היתר בעבירה של ניסיון הצתה, זאת לאחר שבמסגרת פעולות מחאה שהתחוללו בארץ בחודשים ספטמבר - אוקטובר 2015 כנגד מדיניות הממשלה בעניין הסכסוך הישראלי-ערבי הם ואחרים יידו בקבוקי תבערה לעבר אוהל לאירוח קבוצות שהוקם בקיבוץ. בבית המשפט המחוזי נגזר על הנאשמים עונש של 6 חודשי עבודות שירות. ערעורה של המדינה על קולת העונש התקבל והושת עליהם עונש של 12 חודשי מאסר בפועל.

13. מתחם העונש ההולם - הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה מקנות למעשהו של הנאשם חומרה ניכרת. מעשהו של הנאשם בוצע בחבורה לאחר תכנון מראש. כעולה מכתב האישום, העבירה בוצעה לאחר שהנאשם ושותפיו חילקו ביניהם את התפקידים, ולאחר שהצטיידו בחומר דליק ובחפצים שיאפשרו להם לפרוץ לבית העסק של המתלונן. חלק מבני החבורה אף הסתירו את פניהם בעת ביצוע העבירה כדי למנוע את זיהויים. חלקו של הנאשם בביצוע העבירה היה מהותי ומרכזי, שכן הוא זה שהצית בפועל את בית העסק. ראוי לציין בהקשר זה, לחובת הנאשם, את הנחישות שהוא הפגין בעת ביצוע העבירה, בכך שלאחר שנסיונו הראשון להצית את חומר הבעירה לא עלה יפה, הוא ניסה בשנית לבצע את ההצתה, הפעם בהצלחה. הנזק שצפוי היה להיגרם כתוצאה מהעבירה הוא נזק חמור לרכוש וגם לגוף. בית העסק שהוצת ניצב בין בנייני מגורים בשכונה צפופה. עמדתו לעיל על כך שהפסיקה הדגישה פעם אחר פעם עד כמה בלתי צפויה היא האש, שיכולה להתפשט כהרף עין ולכלות את כל העומד בדרכה, אדם ורכוש כאחד.

הנזק שנגרם בפועל כתוצאה ממעשהו של הנאשם הוא נזק רכוש חמור בהיקף שאיננו נופל מ- 200,000 ₪. אכן לא ניזוקו מבנים שסמוכים לבית העסק שהוצת, וגם לא היו פגיעות בגוף או בנפש, ברם תוצאות אלו לא ניתן לייחס לנאשם אלא לכוחות הכיבוי ולמזל הטוב.

המניע לביצוע העבירה הוא מניע אידיאולוגי שתכליתו להרתיע את נפגע העבירה שלא הסכים לציית לדרישות הכשרות שהופנו אליו. מניע זה מקנה למעשהו של הנאשם חומרה מיוחדת.

הנאשם היה בן 34 בעת ביצוע העבירה. על כן יש להניח כי הוא הבין היטב את אשר הוא עשה ואת הפסול שבדבק במעשהו. לנוכח גילו של הנאשם אין לקבל את טענתו לפיה יש להתחשב בכך שהוא נגרר אחרי אחרים לביצוע העבירה.

14. מתחם העונש ההולם לנוכח כל האמור לעיל אני קובע כי מתחם העונש ההולם במקרה זה עומד על 24 עד 48 חודשי מאסר בפועל.

15. הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה - העונש המתאים

פגיעתו של עונש מאסר שייגזר על הנאשם לא צפויה להסב לו נזק העולה על הנזק הצפוי בדרך כלל למי שנשלח למאסר.

עונש המאסר שייגזר על הנאשם צפוי לפגוע באורח משמעותי במשפחתו. לא אוכל להתעלם ממכתבה של רעיית הנאשם שתיארה את הקושי שהיא וילדיה נאלצו להתמודד עמו בשעה שהנאשם היה עצור ולאחר מכן במעצר בית. קשייהם של רעיית הנאשם וילדיו נוגעים אל הלב, והם צפויים להתעצם כשזה ירצה עונש של מאסר. לפיכך, שיקול זה יובא בחשבון לקולה לעת קביעת העונש המתאים.

הנאשם הודה במיוחס לו ובכך חסך מזמנה של המאשימה ומזמנו של בית המשפט. הנאשם גם קיבל אחריות מלאה על מעשיו, ואף נקט בצעד ממשי מהותי לשם הטבת נזקי המתלונן, בכך ששילם לו פיצוי בסכום ניכר של 100,000 ₪. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם משתף פעולה עם ההליך הטיפולי בו הוא החל, אם כי זה נמצא בראשיתו. לזכות הנאשם יש לזקוף גם את שנאמר על ידי עדי האופי שהובאו מטעמו, בדבר נכונותו לסייע לזולת במסגרת הקהילה אליה הוא משתייך.

לנאשם עבר פלילי קודם אשר פרטיו הובאו לעיל. לנוכח עבר זה היה ראוי למקם את עונשו של הנאשם בשליש האמצעי של מתחם העונש ההולם, לאו דווקא בתחתיתו. ואולם, לנוכח הודאתו של הנאשם ויתר השיקולים שהובאו לעיל ויובאו להלן, ימוקם עונשו של הנאשם בשליש התחתון של מתחם העונש ההולם. מעונש המאסר שייגזר על הנאשם תנוכה, כמובן, התקופה שבה הוא היה עצור ממש. כן אביא בחשבון לזכות הנאשם את התקופה המשמעותית בה הוא היה נתון במעצר בפיקוח אלקטרוני ללא הפרה.

16. לנוכח כל האמור אני גוזר על הנאשם את העונשים שלהלן:

א. 26 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו של הנאשם לפי רישומי שב"ס.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי אותם ירצה הנאשם בפועל אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהכלא הוא יבצע עבירה של הצתה.

ג. הנאשם יפצה את נפגע העבירה בסכום של 100,000 ₪. יצוין כי על פי הסכמת הצדדים סכום זה כבר שולם בפועל לנפגע העבירה.

הנאשם יתייצב לריצוי עונשו בימ"ר ניצן ביום 24.11.24 עד לשעה 10:00, כשברשותו תעודת זהות ועותק מגזר הדין. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר כולל האפשרות למיזן מוקדם, עם ענף אבחון ומיזן של שב"ס, טלפונים - ***. ההתייצבות. ***** , *****-***** , ולהתעדכן באתר האינטרנט של שב"ס ברשימת הציוד הראשוני שניתן להביא בעת

אם וככל שיוגש על ידי הנאשם ערעור במועד אזי יעוכב ביצוע העונש עד לתום הליכי הערעור. תנאי השחרור החלים נכון להיום בעניינו של הנאשם ימשיכו לחול עד להתייצבותו לריצוי עונשו. הודע לנאשם על זכותו לערער לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום. ניתן היום, י"ב אלול תשפ"ד, 15 ספטמבר 2024, בנוכחות הצדדים.